

แผนสุขภาพชุมชน

(พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔)

กองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่ดำ

อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

บทนำ

เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านพฤติกรรมของบุคคลที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายๆ ด้านที่ผสมผสานกันอันได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มาจากพันธุกรรม เจตคติ ความรู้ และความเข้าใจ ปัจจัยด้านครอบครัว ชุมชน สังคม ที่มีสาเหตุมาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ซึ่งการแก้ไขจะต้องใช้กลวิธีการดำเนินงานในหลายวิธี และใช้ระยะเวลาการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนและบุคคลที่เป็นเจ้าของสุขภาพ

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ปากอตำบรลฤๅตฤๅประสงคฺ จึงต้องมีระบบการจัดทำข้อมูล มีการจัดทำแผนงาน ที่ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและกำหนดทิศทางการดำเนินงานในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยบริการ ประชาชน และภาคีที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนงานดังกล่าวอาจใช้เครื่องมือ เช่น แผนสุขภาพชุมชน แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ เป็นต้น โดยในระยะแรกอาจเลือกใช้แผนสุขภาพชุมชน และในระยะต่อไปมีการพัฒนาขึ้นโดยนำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการกองทุน เพื่อพัฒนาให้เกิดสุขภาพของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบต่อไป

๑. ความหมายของแผนสุขภาพชุมชน

แผนสุขภาพชุมชน เป็น แผนงานด้านสุขภาพของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน เป็นกระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมค้นหา ร่วมเรียนรู้ ร่วมกำหนดทิศทาง ร่วมจัดกิจกรรมการพัฒนา และร่วมรับผลประโยชน์ โดยเริ่มจากการคัดเลือก แกนนำ การทบทวนงานในอดีต กำหนดอนาคต การสำรวจข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดปัญหา และการประเมินศักยภาพชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดการทบทวนตนเอง โดยคำนึงถึงศักยภาพ ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในชุมชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามศักยภาพของชุมชน กระตุ้นประชาชนให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ตลอดจนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมด้านสุขภาพ และร่วมติดตามประเมินผล โดยสามารถขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกได้

๒. หลักการของแผน

๒.๑ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง หมู่บ้าน/ชุมชนเป็นศูนย์กลาง และประชาชนเป็นเจ้าของ

๒.๒ รวมพลังทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อการอยู่เย็นเป็นสุข ตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ บูรณาการกระบวนการจัดทำแผนและงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม

๒.๔ ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

๓. วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนสุขภาพชุมชนกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.ปากอตำบ

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางสนับสนุนหรือส่งเสริมเป็นค่าใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการสาธารณสุขทั้ง ๕ ประเภท ตามที่สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด

๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.ปากอตำบ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

๔. ขั้นตอนในการจัดทำแผนสุขภาพกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต. ปากอตำบ

๑. จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สร้างเครือข่าย สร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่

๒. ประชุมคณะกรรมการ ฯ จัดเวทีประชาคม รับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนในพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการพัฒนาที่แท้จริง

๓. วิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา ความต้องการพัฒนา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

๔. นำข้อมูลที่ได้เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อจัดทำเป็นแผนสุขภาพชุมชน และประกาศใช้ต่อไป

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

๑. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบล

สภาตำบลป่าก่อดำได้รับการจัดตั้งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำ โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่มที่ ๑๑๓ ตอนพิเศษ ๕๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๙

๑.๑ ที่ตั้ง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๗๗ หมู่ที่ ๑ บ้านโป่งมอญ บนถนน ชร ๑๐๔๖ ถนนพหลโยธิน - โป่งมอญ ตำบลป่าก่อดำ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่ลาว ประมาณ ๑.๐ กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดเชียงราย ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร บริเวณพิกัด เอ็นบี ๗๓๗๙๑๒ เหนือ, ๘๒๓๘๓๖ ใต้, ๘๔๗๘๔๔ ตะวันตก และ ๗๒๑๘๖๒ ตะวันตก

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลป่าก่อดำ มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูง และเป็นภูเขาบางส่วน มีพื้นที่ตอนกลางตำบลเป็นที่ราบ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยและใช้ทำการเกษตร มีแม่น้ำลาวและแม่น้ำอื่นหลายสายไหลผ่านตลอดทั้งตำบลมีพื้นที่ป่าไม้และภูเขาอยู่ด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกของตำบล และมีถนนตัดผ่านทุกหมู่บ้าน มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ต.แม่กรณ์ อ.เมืองเชียงราย, และ ต.บัวสลี อ.แม่ลาว จ.เชียงราย

ทิศใต้ ติดกับ ต.จอมหมอกแก้ว อ.แม่ลาว จ.เชียงราย

ทิศตะวันออก ติดกับ ต.ป่าอ้อดอนชัย อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย

ทิศตะวันตก ติดกับ ต.โป่งแพร์ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย

ตำบลป่าก่อดำ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๓๔.๒๖ ตารางกิโลเมตร

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศแบ่งออกเป็น ๓ ฤดู

๑. ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม

๒. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม

๓. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน

๑.๔ ลักษณะของดิน ลักษณะของดินในพื้นที่เป็นดินร่วน ดินเหนียว ดินร่วนปนทราย และดินลูกรัง พื้นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ห้วย หนอง คลอง บึง สระน้ำ ฝาย และน้ำฝน

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ, ลำห้วย มีดังนี้ คือ ลำน้ำลาว, ลำน้ำแม่มอญ, ลำน้ำแม่ฝง, ลำน้ำแม่ขาว, ลำน้ำเหมืองร่องลึก, ลำน้ำเหมืองกลาง, ลำน้ำร่องกาแกด, ลำน้ำห้วยตึงตง, ลำน้ำร่อง, ลำเหมืองป่าซาง, ลำน้ำท่อน้อย, ลำน้ำเหมืองก่อ, ลำน้ำเหมืองแพะ, ลำน้ำเหมืองปู่ไต้, ลำน้ำเหมืองปู่หมอ, ลำน้ำร่องปิ่น, ลำน้ำเหมืองต้นตอก, ลำน้ำเหมืองต้นตอง, ลำน้ำเหมืองหนองมน, ลำน้ำเหมืองร่องห้าง, ลำน้ำเหมืองบ้านท่า

- บึง, หนอง, สระน้ำ คือ หนองกวาง, หนองบึง, หนองกากอก, หนองก้าง, หนองบัวน้อย, หนองผักหนาม, สระน้ำสาธารณะบ้านหนองบัว, สระน้ำหลุมปูพร

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย	๓๘	แห่ง
- บ่อโยก	๑๕	แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน	๑๐	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	๕๙๖	แห่ง
- บ่อบาดาล	๑๓	แห่ง

๑.๖ ลักษณะของไม้/ป่าไม้ (ที่มำงานส่งเสริมการเกษตร)

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง แบ่งออกเป็น ๗ หมู่บ้าน ณ พฤษภาคม ๒๕๖๒

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน	ตำแหน่ง
๑	บ้านโป่งมอญ	นายอุทัย ศรีจุมปา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๒	บ้านหนองบัว	นายชยพล ไพยราช	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๓	บ้านต้นม่วง	นายนิรันดร์ ทิพย์สุภา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๔	บ้านท่าซี้เหล็ก	นายไสว เครือวงศ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๕	บ้านแม่ผาง	นายธนวัฒน์ โกเสนตอ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๖	บ้านสันหนองล้อม	นางวิไล กาบแก้ว	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๑๑	บ้านสันหนองบัว	นายสมพงษ์ คำจ้อย	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๑

องค์การบริหารส่วนตำบลปาก่อดำ เป็นการจัดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบทั่วไป มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลปาก่อดำ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปาก่อดำ

- สภาองค์การบริหารส่วนตำบลปาก่อดำ ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปาก่อดำ

- องค์การบริหารส่วนตำบลปาก่อดำ มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หนึ่งคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง/การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหาร อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี

๒.๒ การเลือกตั้ง

สถิติและข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ้อม ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ้อม มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มาจากการเลือกตั้งครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๗ เนื่องจากครบวาระวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๖ และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๒,๓๘๐ คน

ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหาร จำนวน ๑,๙๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๘

จำนวนบัตรเสีย ๘๔ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๑

บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๖๓ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๑

ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาฯ จำนวน ๑,๙๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๘

จำนวนบัตรเสีย ๓๑ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๓

บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๕๔ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๓

รายชื่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ้อม

ที่	ชื่อสกุล	ที่อยู่	วุฒิการศึกษา	วันที่ได้รับการเลือกตั้ง (วันเลือกตั้ง/ แต่งตั้ง)	ตำแหน่ง	เบอร์โทร
๑	นายสุทัศน์ ศรีจันทร์	๕๘ ม.๒ ต.ปากอ้อม	ป.โท	๒๗ ม.ค. ๕๗	นายกอบต.	๐๙๓-๑๓๖๐๘๒๓
๒	นายันทวัฒน์ ทิศหนองแขง	๘๙ ม.๒ ต.ปากอ้อม	ป.ตรี	๗ มี.ค. ๕๗	รองนายกฯ	๐๘๓-๕๗๘๗๑๖๔
๓	นายอินจันทร์ สมสวัสดิ์	๘ ม.๕ ต.ปากอ้อม	ป.๔	๗ มี.ค. ๕๗	รองนายกฯ	๐๘๑-๙๕๐๘๕๙๓
๔	นายสังวาลย์ สุขเจริญ	๕๙ ม.๙ ต.ปากอ้อม	ป.ตรี	๑ ก.พ. ๖๑	เลขานุการ	-

รายชื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ้อม

ที่	ชื่อสกุล	ที่อยู่	วุฒิการศึกษา	วันที่ได้รับการเลือกตั้ง (วันเลือกตั้ง/ แต่งตั้ง)	ตำแหน่ง	เบอร์โทร
๑	นายสานิต ศรีจุมปา	๗๘ ม.๒ ต.ปากอ้อม	ปวช.	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๒ (ประธานสภา)	๐๘๔-๔๘๑๓๗๕๖
๒	นายบุญโรจน์ หน่อแก้ว	๙๐ ม.๕ ต.ปากอ้อม	ป.ตรี	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๕ (รองประธานสภา)	๐๘๖-๙๑๓๔๐๒๑
๓	นายจันทร์ อินธิยศ	๑๓๘ ม.๑ ต.ปากอ้อม	ป.๖	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๑	๐๘๓-๓๒๕๐๔๘๘
๔	นางอรนงค์ แสนใส	๙๕ ม.๑ ต.ปากอ้อม	ม.ปลาย	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๑	๐๘๗-๑๗๖๙๒๓๖
๕	นางเสาวนีย์ ยี่ภิญโญ	๑๘๑ ม.๒ ต.ปากอ้อม	ม.ปลาย	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๒	๐๘๕-๐๔๑๘๙๕๕
๖	นายชัชวาลย์ แสงคำมา	๔๐ ม.๓ ต.ปากอ้อม	ป.๖	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๓	๐๘๖-๙๒๔๖๙๕๕

๗	นางติ่ม ธรรมขันธา	๒๓ ม.๓ ต.ปากอ้อม	ม.ต้น	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๓	๐๘๕-๐๓๙๐๘๙๕
๘	นายสถิตย์ เสี่ยงแขก	๑๐๓ ม.๔ ต.ปากอ้อม	ม.ต้น	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๔	๐๘๑-๘๘๔๑๘๒๒
๙	นายจำรอง โนปั่น	๑๑๘ ม.๔ ต.ปากอ้อม	ป.๖	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๔	๐๘๑-๖๐๒๐๖๗๗
๑๐	นายบุญทรง บุญคำปิ่น	๗๙ ม.๖ ต.ปากอ้อม	ป.๔	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๖	๐๘๘-๗๙๓๗๓๒๙
๑๑	นายสมบัติ รัตเร็ว	๑ ม.๖ ต.ปากอ้อม	ป.๔	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๖	๐๘๕-๘๐๘๘๙๗๗
๑๒	นางพรศรี คำฟู	๔๙ ม.๑๑ ต.ปากอ้อม	ม.ปลาย	๒๖ ม.ค. ๕๗	ส.อบต. ม.๑๑	๐๘๙-๒๙๙๔๑๑๓

ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๑) จำนวนบุคลากร จำนวน ๔๖ คน

- คณะผู้บริหาร ๓ คน
- สถานองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ้อม ๑๒ คน
- สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๔ คน แยกเป็น
 - พนักงานส่วนตำบล ๘ คน
 - พนักงานจ้างตามภารกิจ - คน
 - พนักงานจ้างทั่วไป ๔ คน
 - จ้างเหมาบริการ ๒ คน
- กองคลัง ๗ คน แยกเป็น
 - พนักงานส่วนตำบล ๔ คน
 - พนักงานจ้างตามภารกิจ - คน
 - พนักงานจ้างทั่วไป - คน
 - จ้างเหมาบริการ ๓ คน
- กองช่าง ๕ คน แยกเป็น
 - พนักงานส่วนตำบล ๒ คน
 - พนักงานจ้างตามภารกิจ - คน
 - พนักงานจ้างทั่วไป ๑ คน
 - จ้างเหมาบริการ ๑ คน
- กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๔ คน แยกเป็น
 - พนักงานส่วนตำบล - คน
 - พนักงานครู ๒ คน
 - พนักงานจ้างตามภารกิจ ๑ คน
 - พนักงานจ้างทั่วไป - คน
 - จ้างเหมาบริการ ๑ คน

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร : หน่วยเป็นคน

ประชากรทั้งสิ้น ๓,๑๒๓ คน แยกเป็นชาย ๑,๕๒๘ คน หญิง ๑,๕๙๕ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๖๖.๕๑ คน / ตารางกิโลเมตร (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๒)

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ ๐ ป่าก่อดำ	๑	๔๐	๓๕	๗๕
หมู่ที่ ๑ บ้านโป่งมอญ	๒๕๗	๒๘๔	๒๙๓	๕๖๗
หมู่ที่ ๒ บ้านหนองบัว	๑๗๕	๑๙๙	๒๑๗	๔๑๖
หมู่ที่ ๓ บ้านต้นม่วง	๑๑๘	๑๔๕	๑๓๔	๒๘๑
หมู่ที่ ๔ บ้านท่าชีเหล็ก	๑๔๔	๑๕๒	๑๖๙	๓๒๑
หมู่ที่ ๕ บ้านแม่ผาง	๓๒๑	๓๙๓	๓๘๓	๗๖๖
หมู่ที่ ๖ บ้านสันหนองล้อม	๑๕๕	๑๘๔	๒๒๑	๓๗๕
หมู่ที่ ๑๑ บ้านสันหนองบัว	๑๑๐	๑๔๑	๑๔๓	๒๘๔
รวม	๑,๒๘๑	๑,๕๒๘	๑,๕๙๕	๓,๑๒๓

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ช่วงอายุ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม
น้อยกว่า ๑ ปี	๑๑	๑๑	๒๒
๑ ปี - ๒ ปี	๒๗	๒๐	๔๗
๓ ปี - ๕ ปี	๓๙	๒๔	๖๓
๖ ปี - ๑๑ ปี	๑๓๙	๘๔	๒๒๓
๑๒ ปี - ๑๔ ปี	๔๐	๕๐	๙๐
๑๕ ปี - ๑๗ ปี	๖๓	๓๙	๑๐๒
๑๘ ปี - ๒๕ ปี	๑๑๗	๑๓๙	๒๕๖
๒๖ ปี - ๔๙ ปี	๔๔๗	๕๒๖	๙๗๓
๕๐ ปี - ๖๐ ปี	๓๐๔	๓๓๔	๖๓๘
มากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป	๓๔๑	๓๖๘	๗๐๙
รวม	๑,๕๒๘	๑,๕๙๕	๓,๑๒๓

วัยเด็กแรกเกิด - ๕ ปี ภาวะโภชนาการ

เด็กอายุแรกเกิด - ๒ ปี

	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖	หมู่ ๑๑	รวม
ผอม		๑		๑	๑	๑	๑	๕
อ้วน	๑					๑		๒
สมส่วน	๕	๙	๓	๖	๑๖	๘	๔	๕๑
รวม	๖	๑๐	๓	๗	๑๗	๑๐	๕	๕๘

เด็กอายุ ๓ - ๕ ปี

	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖	หมู่ ๑๑	รวม
พอม		๑	๑	๒	๒		๒	๗
อ้วน			๑	๑	๒		๑	๕
สมส่วน	๑๐	๙	๙	๗	๑๔	๘	๗	๖๔
รวม	๑๐	๑๐	๑๑	๑๐	๑๘	๘	๑๐	๗๖

พัฒนาการเด็กแรกเกิด - ๕ ปี (ตรวจ ๑๓๔ คน)

- ๑.๒.๑ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ๑๔ คน
 ๑.๒.๒ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ๑๐ คน
 ๑.๒.๓ การเข้าใจภาษา ๘ คน
 ๑.๒.๔ การช่วยตนเองและสังคม ๕ คน

เด็กแรกเกิด - ๕ ปี มีผลการตรวจพัฒนาการพบว่าล่าช้า ๒๘ คน (ล่าช้าเป็นด้านๆ) แต่มี ๓ คน ที่ทำไม่ได้ทั้ง ๕ ด้าน ตอนนี้แก้ไขได้ ๒ คน คงค้าง ๑ คน กำลังติดตามแก้ไขอยู่

งวด ๒ มีพัฒนาการล่าช้า

หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖	หมู่ ๑๑	รวม
๑	๑	-	๑	๑	๑	๑	๖

๑.๓ วัยเรียน (มีจำนวนน้อยลง)

- นักเรียน ป.๑ - ป.๖ รร.บ้านโป่งมอญ จำนวน ๘๙ คน
 นักเรียน ป.๑ - ป.๖ รร.บ้านแม่แฝง จำนวน ๓๔ คน

๑.๔ วัยรุ่น

๑.๕ วัยทำงาน การคัดกรองโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในประชาชนอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป

	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖	หมู่ ๑๑	รวม
๓๕ ปีขึ้นไปที่คัดกรอง	๓๖๖	๓๘๐	๑๗๓	๑๘๗	๔๙๗	๒๔๘	๑๖๙	๒๐๒๐
พบเสียง HT	๕๕	๓๗	๑๓	๒๑	๙๐	๓๒	๒๗	๒๙๕
พบเสียง DM	๓๖	๔๑	๑๙	๒๓	๔๔	๒๖	๑๘	๒๐๗
เสียงทั้ง HT + DM	๓๕	๑๕	๔	๗	๕๓	๑๘	๑๕	๑๔๗
HT รายใหม่ ปี๕๙	๓	-	-	-	-	๒	-	๕
DM รายใหม่ ปี๕๙	๑	๑	-	๑	๑	-	-	๔

ผู้ป่วย DM เก่ารับยาที่ รพ.สต.	๔	๕	๑	๓	๖	๓	๙	๓๑
ผู้ป่วย HT เก่ารับยาที่ รพ.สต.	๒๕	๓๖	๑๐	๑๖	๕๒	๓๔	๑๘	๑๗๒
ผู้ป่วยโรคหอบหืด	๓	๒	๑	๓	๓	-	๔	๑๖
ผู้ป่วยโรคไตวาย	๒	๒	-	๒	๔	๑	๑	๑๒
ผู้ป่วยโรคไต	-	๓	-	-	๑๐	๑๐	๗	๓๐
ผู้สูงอายุ	๑๒๒	๑๑๕	๔๖	๕๑	๑๔๖	๖๒	๖๐	๖๐๒
ผู้สูงอายุ กลุ่มสี เขียว								
ผู้สูงอายุ กลุ่มสี เหลือง	๖	๓	๑	-	๒	๔	-	๑๖
ผู้สูงอายุ กลุ่มสี แดง	๑	๑	-	-	๑	-	๑	๔
ผู้สูงอายุ ที่ได้รับเบียร์ยังชีพ	๑๑๙	๘๑	๔๕	๕๐	๑๓๙	๕๙	๕๓	๕๔๖
ผู้พิการ ที่ได้รับเบียร์ยังชีพ	๑๓	๑๓	๔	๕	๒๐	๑๑	๑๐	๗๖
ผู้ติดเชื้อ HIV ที่ได้รับเบียร์ยังชีพ	๕	๓	๕	๙	๘	๕	๔	๓๙

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา ๒ แห่ง ได้แก่

- ๑.โรงเรียนบ้านโป่งมอญ จำนวนนักเรียนประมาณ ๙๓ คน
- ๒.โรงเรียนบ้านแม่แฝง จำนวนนักเรียนประมาณ ๓๐ คน

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ๑ แห่ง ได้แก่

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ปากอ่ดำ จำนวนนักเรียนประมาณ ๔๖ คน

๔.๒ สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโป่งมอญ	๑	แห่ง
ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน	๗	แห่ง

๔.๓ อาชญากรรม

ด้วยสภาพเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่ดำ อยู่ใกล้กับสถานีตำรวจภูธรแม่ลาว ทำให้ในพื้นที่ไม่พบเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อีกทั้งแต่ละหมู่บ้าน มีสมาชิก อปพร.และมีผู้นำที่ช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน และช่วงกลางคืนได้มีแสงสว่างจากไฟฟ้าสาธารณะส่องให้แสงสว่างอย่างเพียงพอ แม้กระทั่งจุดที่มีความอันตรายและความเสี่ยง

๔.๓ ยาเสพติด

ในการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลปากอ่ดำได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถทำได้ตามอำนาจหน้าที่ เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้

ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี และการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการจัดกิจกรรม

๔.๔ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

- ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
- รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

มีถนนลาดยางแอสฟัลท์ ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและถนนลูกรัง

หมู่ที่	จำนวน สายทางรวม (สาย)	ถนนลาดยาง แอสฟัลท์ (สาย)	ถนนคอนกรีต เสริมเหล็ก (สาย)	ถนนลูกรัง (สาย)	ทางลัดลอง (สาย)
๑	๑๙	๓	๑๖		-
๒	๑๐	๑	๙		-
๓	๑๐	๑	๙		-
๔	๑๐	๑	๙		-
๕	๑๕	๓	๙		-
๖	๑๑	๑	๑๓		-
๑๑	๑๑	๒	๙		-
รวม	๘๖	๑๒	๗๒		-
ถนนเชื่อมระหว่าง ตำบล		๔	-	๒	-
ถนนในการรับผิดชอบ ของหน่วยงานอื่น		๒	-	๑	-

๕.๒ การไฟฟ้า

มีระบบไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน จำนวน ๗ หมู่บ้าน คิดเป็น ๑,๒๑๓ ครัวเรือน

๕.๓ การประปา

มีระบบประปาหมู่บ้าน มีจำนวน ๑๑ แห่ง ได้แก่ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖ และหมู่ที่ ๑๑

๕.๔ โทรศัพท์

ปัจจุบันทุกหมู่บ้าน ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นส่วนใหญ่

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

มีการใช้บริการที่ทำการไปรษณีย์อำเภอแม่ลาว ติดถนนทางหลวงไปทางทิศใต้ระยะทางประมาณ ๑๕

กิโลเมตร

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

หมู่บ้าน	(นา/ไร่)	ราย	ข้าว เจ้า	ข้าว เหนียว	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ (ราย/ไร่)	เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ (ราย/ไร่)	ปศุสัตว์ (ราย/ไร่)	ยางพารา (ราย/ไร่)
หมู่ที่ ๑ บ้านโป่งมอญ	๙๑๓	๑๑๗	๓๑	๘๘๒	-	-	-	-
หมู่ที่ ๒ บ้านหนองบัว	๙๐๓	๑๑๕	๔๓	๘๖๐	-	-	-	-
หมู่ที่ ๓ บ้านต้นม่วง	๕๘๖	๖๐	๙	๕๗๗	-	-	-	-
หมู่ที่ ๔ บ้านท่าช้างเหล็ก	๓๓๑	๔๐	๑	๓๓๐	-	-	-	-
หมู่ที่ ๕ บ้านแม่ฝาง	๘๘๓	๑๒๔	๒๙	๘๕๔	-	-	-	-
หมู่ที่ ๖ บ้านสันหนองล้อม	๔๖๘	๖๒	๑๑	๔๕๗	-	-	๑/๓.๒	-
หมู่ที่ ๑๑ บ้านสันหนองบัว	๕๖๘	๖๓	๕๓	๕๑๕	๑๐/๑๐๐	๑/๒	-	๑/๒.๕
รวม	๔,๖๕๒	๕๘๑	๑๗๗	๔,๔๗๕	๑๐/๑๐๐	๑/๒	๑/๓.๒	๑/๒.๕

๖.๒ การประมง

- ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่าไม่มีพื้นที่ทำการประมง

๖.๓ การปศุสัตว์

- เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่า มีการปศุสัตว์ คือ การเลี้ยงโค และการเลี้ยงสุกร คิดเป็นร้อยละประมาณ ๒.๕ ของการประกอบอาชีพ

๖.๔ การบริการ

- มีร้านบริการทำผม เสริมสวย พื้นที่ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๖ จำนวน ๓ แห่ง

๖.๕ การท่องเที่ยว

- ไร่ชาสุวิรุฬห์

๖.๖ อุตสาหกรรม

-

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

๑.กลุ่มปุ๋ย	๓ กลุ่ม หมู่ที่ ๑,๒,๑๑
๒.กลุ่มยุงฉาง	๒ กลุ่ม หมู่ที่ ๑,๔
๓.กลุ่มเลี้ยงโค	๒ กลุ่ม หมู่ที่ ๓,๕
๔.กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า	๑ กลุ่ม หมู่ที่ ๑
๕.กลุ่มข้าวซ้อมมือ	๒ กลุ่ม หมู่ที่ ๑,๖
๖.กลุ่มเลี้ยงสุกร	๑ กลุ่ม ระดับตำบล
๗.กลุ่มทำขนม	๑ กลุ่ม หมู่ที่ ๑๑
๘.กลุ่มทำขนมจีน	๑ กลุ่ม หมู่ที่ ๒
๙.กลุ่มทำแคบหมู	๑ กลุ่ม หมู่ที่ ๑๑
๑๐.กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ	๑ กลุ่ม ระดับตำบล
๑๑.กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์พืช	๑ กลุ่ม ระดับตำบล

๑๒.กลุ่มออมทรัพย์	๑๑*กลุ่ม
๑๓.กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข	๗ กลุ่ม
๑๔.กลุ่มอาชีพ	๑๓ กลุ่ม
๑๕.กลุ่มผู้ใช้น้ำ	๑ กลุ่ม
๑๖.กลุ่มผลิตข้าวชุมชน	๒ กลุ่ม
๑๗.กลุ่มผู้สูงอายุ	๑ กลุ่ม ระดับตำบล
๑๘.สถาบันการจัดการเงินชุมชนบ้านหนองบัว	๑ กลุ่ม
๑๙.กลุ่มปุ๋ยชีวภาพปุ๋ยอินทรีย์	๓ กลุ่ม
๒๐.กลุ่มผู้พิการ	๑ กลุ่ม ระดับตำบล
๒๑. กลุ่มพัฒนาสตรี	๗ กลุ่ม

๖.๘ แรงงาน

ราษฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๖๐ ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมได้แก่ทำนา ปลูกข้าว ไร่ยาสูบ ข้าวโพด ทำสวน ที่เหลือประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปร้อยละ ๒๗ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน ร้อยละ ๔ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ ๙

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ศาสนา

ประชาชนในตำบลส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ มีจำนวนสถาบัน/องค์กรทางศาสนา ดังต่อไปนี้

- วัด	จำนวน	๕	แห่ง	ดังนี้
๑.วัดโป่งมอญ				
๒.วัดสันตันม่วง				
๓.วัดทรายมูล				
๔.วัดสันหนองบัว				
๕.วัดหมอกมุงเมือง				
- สำนักสงฆ์	จำนวน	-	แห่ง	
- ศาลเจ้า	จำนวน	-	แห่ง	
- มัสยิด	จำนวน	-	แห่ง	
- โบสถ์คริสต์	จำนวน	๑	แห่ง	
- ฌาปนสถาน	จำนวน	๕	แห่ง	
- สุสาน (คริสต์)	จำนวน	-	แห่ง	

๗.๒ งานประเพณีและงานประจำปี

งานประเพณีและงานประจำปีของตำบลปากก่อกได้แก่

- ๑) ประเพณีสงกรานต์รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุตำบลปากก่อก
- ๒) ประเพณีแห่เทียนพรรษา
- ๓) ประเพณีลอยกระทง
- ๔) ประเพณีสงกรานต์น้ำพระธาตุ ได้แก่
 - ประเพณีสงกรานต์น้ำพระธาตุรัตนมหารามงคลเจดีย์หมู่ที่ ๑

- ประเพณีสงฆ์พระธาตุวัดหมอกมุงเมือง หมู่ที่ ๔
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุมณีนากสันตันม่วง หมู่ที่ ๓
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุวัดไชยสิทธิ์ หมู่ที่ ๑๑

๕) ประเพณีลงแขกทำนา หมู่ที่ ๖

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่น คือ การทำพิธีสะเคราะห์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมู่ที่ ๒ บ้านหนองบัว ภาษาถิ่น คือ ภาษาเมืองล้านนา

๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกที่โดดเด่น คือ

- สหกรณ์โคนมแม่ลาว เก็บสะสมน้ำนมดิบและจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมโค
- กลุ่มข้าวซ้อมมือ หมู่ที่ ๑ บ้านโป่งมอญ ผลิตข้าวซ้อมมือจำหน่าย
- กลุ่มข้าวซ้อมมือ หมู่ที่ ๖ บ้านสันหนองล้อม ผลิตข้าวซ้อมมือจำหน่าย
- กลุ่มแคหมู หมู่ที่ ๑๑ บ้านสันหนองบัว ผลิตแคหมูอาหารพื้นเมืองจำหน่าย

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ, ลำห้วย มีดังนี้ คือ ลำน้ำลาว, ลำน้ำแม่มอญ, ลำน้ำแม่ผาง, ลำน้ำแม่ขาว, ลำน้ำเหมืองร่องลึก, ลำน้ำเหมืองกลาง, ลำน้ำร่องกาแกด, ลำน้ำห้วยตีนตง, ลำน้ำร่อง, ลำเหมืองป่าซาง, ลำน้ำท่อน้อย, ลำน้ำเหมืองก่อ, ลำน้ำเหมืองแพะ, ลำน้ำเหมืองปู่ไต้, ลำน้ำเหมืองปู่หมอ, ลำน้ำร่องปिन, ลำน้ำเหมืองต้นดอก, ลำน้ำเหมืองต้นตอง, ลำน้ำเหมืองหนองมน, ลำน้ำเหมืองร่องห้าง, ลำน้ำเหมืองบ้านท่า
- บึง, หนองและอื่น ๆ ๖ แห่ง คือ หนองกวาง, หนองบึง, หนองกากอก, หนองก้าง, หนองบัวน้อย, หนองผักหนาม

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย	๓๘	แห่ง
- บ่อโยก	๑๕	แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน	๑๑	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	๕๙๖	แห่ง
- บ่อบาดาล	๑๕	แห่ง

๘.๒ ป่าไม้

- ในพื้นที่อยู่ในเขตป่าไม้เสื่อมโทรมบางส่วน

๘.๓ ภูเขา

- ในพื้นที่เป็นที่ราบ สลับกับที่ราบสูงบ้าง

๘.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

- คุณภาพของทรัพยากรมีความปานกลาง บางพื้นที่เป็นป่ารกและความแห้งแล้งไม่มีต้นไม้อายุปกคลุม

ส่วนที่ ๒

กระบวนการสร้างแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์

ขั้นตอน/กระบวนการสร้างแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์บริบท/สถานการณ์ของพื้นที่

การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) เป็นขั้นตอนเริ่มต้นของการสร้างและใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากจะเรียกว่าสำคัญที่สุดก็ได้ เนื่องจากเป็นการระดมความคิดเห็นให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ และบริบทแวดล้อมของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ในขั้นตอนต่อไป “หากวิเคราะห์อย่างรอบด้านและได้ข้อมูลเชิงลึกเพียงใด แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ก็จะตอบสนองความต้องการกับพื้นที่มากเท่านั้น”

ในการวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) วิทยากรได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนรวมกลุ่มเป็น ๑ กลุ่ม โดยให้ทุกคนได้ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์องค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำ โดยใช้ภาพแผนที่ความคิด (Mind Map) เริ่มต้นด้วยการเขียนคำสั้น ๆ (Key Words) ว่า “วิเคราะห์สถานการณ์องค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำ” ไว้ตรงกลางแล้วแบ่งระดับ หรือมุมมองเป็น ๔ กิ่งใหญ่ หรือ ๔ มุมมอง ประกอบด้วย

กิ่งที่ ๑ ประชาชน หรือ มุมมองเชิงคุณค่า (Valuation Perspective) จะใช้ประเด็นคำถาม ๓ ข้อ ดังนี้

๑. สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไร? มีอะไรดีบ้าง? มีอะไรเป็นปัญหาบ้าง? ประชาชนในตำบลมีพฤติกรรมอย่างไร?
๒. ความต้องการเห็นอะไรเกิดขึ้นในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำ ภายในระยะเวลา ๓ ปี
๓. ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้ต้องทำอะไรบ้าง?

กิ่งที่ ๒ ภาคี หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Perspective) ภาคีเครือข่าย กลุ่มหรือองค์กร หรือ เพื่อน ที่ทำงานร่วมกับกองทุนหลักประกันสุขภาพฯ หรือ กองทุนหลักประกันสุขภาพฯ จะต้องทำงานร่วมกับใครบ้าง? และกองทุนต้องการให้ภาคีเครือข่ายแสดงบทบาทอย่างไร? โดยพิจารณาจากจุดอ่อน (Weaknesses) จุดแข็ง (Strengths) ของแต่ละภาคีเครือข่ายมาใช้ในการกำหนดบทบาทที่พึงประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตอีก ๓ ปี ข้างหน้า จะใช้ประเด็นคำถาม ๒ ข้อ ดังนี้

๑. ภาคีที่จะมาช่วยเราทำงานหระประสานทำงานได้จริง ๆ มีใครบ้าง?
๒. สิ่งที่ยอยากเห็นหรืออยากให้ภาคีแต่ละภาคส่วนแสดงบทบาทอะไรบ้าง?

กิ่งที่ ๓ รากฐาน หรือ มุมมองการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Development Perspective) เป็นการวิเคราะห์ว่าการทำงานของกองทุนฯ คณะกรรมการกองทุนเป็นอย่างไร? มีความรู้ มีคุณธรรม มีความเพียรพยายาม มีความรัก มีความสามัคคีอย่างไร? วัฒนธรรมของชุมชนมีวิถีชีวิตอย่างไร? ความมุ่งหวังที่ต้องการให้กองทุนเป็นแบบไหนอย่างไรในอนาคต ๓ ปีข้างหน้า หากจะทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้ต้องอาศัยอะไรเป็นรากฐานบ้าง? และกองทุนมีข้อมูลที่เป็นในการทำงานเป็นอย่างไร? จะได้ข้อมูลมาจากไหนและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร? จะใช้ประเด็นคำถาม ๔ ข้อ ดังนี้

๑. ศักยภาพของคน , กองทุนฯ มีความพร้อมเป็นอย่างไร? มีจุดแข็ง จุดอ่อน ส่วนขาด

- อะไรบ้าง? มีความรู้และทักษะการทำงานอย่างไร ?
๒. ข้อมูลที่ใช้ในการทำงาน ยังขาดอะไรบ้าง ?
 ๓. วัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานของกองทุน ฯ หรือคณะกรรมการ ฯ ที่ทีมงานเป็นอย่างไร ?
 ๔. ทูคนอื่น ๆ เช่น องค์กรความรู้ ทรัพยากรต่างๆ ที่มีความจำเป็นในการทำงานเป็นอย่างไร ?

กึ่งที่ ๔ กระบวนการหรือมุมมองเชิงการบริหารจัดการ (Management Perspective)

กองทุนมีวิธีการทำงานหรือบริหารจัดการอย่างไรที่จะไปให้ถึงเป้าหมายเช่น การสื่อสารของชุมชน, องค์กร, การจัดทำแผนของชุมชน, การจัดระบบงบประมาณหรือทรัพยากรในชุมชน , การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มองค์กรต่าง ๆ , การจัดการเกี่ยวกับความรู้ ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ที่จะทำให้เกิดขึ้นในอนาคตอีก ๓ ปีคืออะไรบ้าง ? จะใช้ประเด็นคำถามว่า มีวิธีการทำงานหรือกระบวนการสำคัญอะไรบ้างที่จะไปทำงานร่วมกับภาคีต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นเสริมสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งให้กับกองทุนและกองทุน จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ภาคีสามารถแสดงบทบาทตามที่กองทุนคาดหวังได้อย่างไร ? ซึ่งอาจเป็นวิธีที่ทำงานที่ยังไม่เคยทำหรืออาจจะคิดใหม่ให้เกิดนวัตกรรมการทำงานใหม่ ๆ ที่ผู้เข้ารับการอบรมได้

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดจุดหมายปลายทางการพัฒนา

ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันกำหนดจุดหมายปลายทางของกองทุนในระดับ/มุมมองทั้ง ๔ ระดับ/มุมมอง ได้แก่ ระดับประชาชน (Valuation Perspective), ระดับภาคี (Stakeholder Perspective), ระดับกระบวนการ (Management Perspective), และระดับฐานราก (Learning and Development Perspective) ว่าภายใน ๓ ปีข้างหน้ากองทุนจะไปทางไหน ? มีเป้าหมายอย่างไร ? โดยประเมินสถานการณ์ในขั้นตอนที่ ๑ นำมาปรับข้อความที่เหมือนกัน สอดคล้องกันรวมเป็นประเด็นเดียวกัน วิทยากรให้กลุ่มนำกระดาษปรีฟ (Proof Paper) มาแบ่งเป็น ๔ ส่วน/ช่อง โดยแต่ละส่วน/ช่องเขียนหัวข้อไว้ ๔ หัวข้อ คือ ประชาชน , ภาคีเครือข่าย , กระบวนการ และรากฐาน แล้วนำข้อความจากแผนที่ความคิด (Mind Map) ในขั้นตอนที่ ๑ มาเขียนลงในแต่ละช่อง

เมื่อวิทยากรนำผังจุดหมายปลายทางองค์การบริหารส่วนตำบลปากอคำ ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔ จะปรากฏภาพด้านล่างนี้ นำเสนอประธานกรรมการกองทุนฯ เพื่อให้ความเห็นชอบอนุมัติและประกาศเป็นพันธสัญญาต่อประชาชนที่จะปฏิบัติงานร่วมกันให้เกิดจุดหมายปลายทาง ซึ่งประธานกรรมการกองทุนฯ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ/อนุมัติและลงนามประกาศใช้ผังจุดหมายปลายทางกองทุนระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอคำ ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ให้แก่ประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อเป็นพันธสัญญาที่จะทำงานร่วมกันกับประชาชนและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการบริหารจัดการด้านสุขภาพ ภายในระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ ๒๕๖๒-๒๕๖๔)

ขั้นตอนที่ ๓ การสร้างแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ฉบับหลัก

เมื่อประธานกรรมการกองทุนระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอคำ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบอนุมัติและลงนามประกาศใช้ผังจุดหมายปลายทางกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอคำปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔ เป็นกรอบในการบริหารจัดการด้านสุขภาพให้แก่ประชาชนทั่วไปทราบเพื่อเป็นพันธสัญญาที่จะทำงานร่วมกันกับประชาชนและภาคีต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนทั่วไปทราบ นั้นหมายความว่า หากใครต้องการขอสนับสนุนประมาณจากกองทุนฯ ไปดำเนินการแก้ไข

ปัญหาด้านสุขภาพจะต้องทำโครงการให้อยู่ภายในกรอบ และแนวทางที่กองทุน ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ไว้ หากไม่อยู่ในกรอบของผังจุดหมายปลายทางคณะกรรมการกองทุนจะไม่พิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้

ในขั้นตอนที่ ๓ นี้ผู้เข้าร่วมการอบรมจะต้องนำข้อมูลที่อยู่ในผังจุดหมายปลายทางในขั้นตอนที่ ๒ มา กำหนดเป้าประสงค์หรือกลยุทธ์ของยุทธศาสตร์ (Strategic Objective) หรือสิ่งที่กองทุนต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งในขั้นตอนนี้วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมอบรมร่วมกันระดมความคิดว่าเป้าประสงค์หรือจุดหมายปลายทางที่ร่วมกันกำหนดไว้ ขั้นตอนที่ ๑ และ ๒ ทั้ง ๔ ระดับ มีวิธีการที่จะทำหรือกำหนดกลยุทธ์ (Strategic) อย่างไรที่จะทำให้จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้เกิดขึ้นจริงได้ ซึ่งผู้เข้าร่วมอบรม เมื่อได้ระดมความคิดหาวิธีการที่จะทำหรือกลยุทธ์ (Strategic) ได้ดังนี้

ประชาชน
<p>๑. ประชาชนสามารถดูแลและสร้างสุขภาพตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้อย่างเหมาะสม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้ประชาชนมีการบริโภคอาหารที่ถูกต้องและปลอดภัย - ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคน ๓ วัย - สร้างทีมงานออกเยี่ยมผู้ป่วย ผู้พิการ ผู้สูงวัยในชุมชน - พัฒนาศักยภาพของประชาชนในการดูแลสุขภาพ - ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง - ส่งเสริมสนับสนุนการรณรงค์ให้ประชาชนลด ละเลิกสุรา บุหรี่ การพนัน และอบายมุขต่าง ๆ
<p>๒. จัดสภาพแวดล้อม ครัวเรือน ชุมชน ให้เอื้อต่อสุขภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้ประชาชนมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ
<p>๓. ส่งเสริมประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนลดการใช้สารเคมี - ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนปลูกพืชผักสวนครัว - ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทำปุ๋ยหมัก/ชีวภาพใช้เอง

ภาคี / เครือข่าย
<p>๑. ภาคีเครือข่ายชุมชนเป็นแบบอย่างในการสร้างสุขภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค้นหาบุคคลตัวอย่างด้านสุขภาพ - ส่งเสริมบทบาทเครือข่ายชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ
<p>๒. อปท. สนับสนุนงบประมาณ/วิชาการ/บุคลากร/เครื่องมือ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน - ผลักดันแผนงานโครงการเข้าสู่ข้อบัญญัติงบประมาณ
<p>๓. ภาครัฐ ส่งเสริมวิชาการ/บุคลากร/ความรู้ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างระบบประสานความร่วมมือ - ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนงานโครงการแบบบูรณาการ - พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล - ส่งเสริมการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงโรคไม่ติดต่อและโรคติดต่อ - ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพในศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนในพื้นที่

กระบวนการ
<p>๑. บูรณาการประสานเครือข่าย สร้างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดเวทีประชาคม ส่งเสริมขบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน - ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ส่งเสริมกลุ่มที่มีความสนใจด้านสุขภาพ - สร้างเครือข่ายสุขภาพในชุมชน
<p>๒. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีกระบวนการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการต่อเนื่อง - ใช้แผนที่ยุทธศาสตร์ใน การ ขับเคลื่อนกองทุน
<p>๓. พัฒนานวัตกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพประชาชนและสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมรูปแบบวิถีคิดใหม่ๆ ในการสร้างเสริมสุขภาพประชาชน - ส่งเสริมการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต - จัดอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพและสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่ประชาชน

รากฐาน
<p>๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากร ปรับทัศนคติ สร้างค่านิยมร่วม</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาบุคลากร - ชื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร - พัฒนาระบบการตรวจสอบได้ - มีประเมินความพึงพอใจ
<p>๒. ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกองทุนฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดเวทีประชาคม - ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
<p>๓. พัฒนาระบบการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร และ การเชื่อมโยงที่ประชาชนเข้าถึงง่าย - จัดหาเทคโนโลยีทันสมัย

